

Örebro Rättighetscenters årsrapport rörande diskriminering i Örebro län 2023

INNEHÅLL

Inledning.....	1
Vad är diskriminering?.....	2
Om Örebro Rättighetscenter.....	2
Örebro Rättighetscenters juridiska rådgivning...3	
Ärendestatistik 2023.....	3
Diskrimineringsgrunderna.....	4
Samhällsområden.....	5
Resultatet av den juridiska ärendehantering..5	
Geografisk fördelning.....	6
Avslutande ord.....	7

Inledning

Örebro Rättighetscenter vet att diskriminering är ett stort samhällsproblem, med en rad olika konsekvenser för samhället, för samhällsaktörer och för enskilda individer. Vi möter fler individer för varje år som går. Individer som fått sina mänskliga rättigheter kränkta och som önskar hjälp, svar och möjlighet till upprättelse. Samtidigt är vårt gemensamma samhällsprojekt att nå jämlikhet för allas lika rättigheter och möjligheter, vilket deklarerats i FN:s allmänna förklaring om det mänskliga rättigheterna såväl som svensk lagstiftning. Men att nå dit är en utmaning och ett komplext arbete. Örebro Rättighetscenter arbetar för alla människors lika värdighet och rätten att inte bli diskriminerad. I denna rapport redovisas inkomna anmälningar till byrån under 2023.

Vad är diskriminering?

Diskrimineringslagen skyddar dig mot diskriminering inom flera olika samhällsområden så som arbetsliv, utbildning och övrigt samhällsliv. Det betyder att du är skyddad på ditt arbete, i skolan och universitet/högskola, exempelvis i affären och när du köper eller hyr bostad. Skyddet gäller också inom en rad andra viktiga samhällsområden, till exempel hälso- och sjukvård, socialtjänst och socialförsäkringssystemet.

Lagens definition av diskriminering är: *Om en enskild individ behandlas sämre än någon annan individ i en jämförbar situation och detta har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.*

Idag finns det sju diskrimineringsgrunder som är skyddade enligt diskrimineringslagen; etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, kön, könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning och ålder. Diskrimineringslagen förbjuder diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Den som utsätter någon för diskriminering kan bli skyldig att betala diskrimineringsersättning.

Om Örebro Rättighetscenter

Örebro Rättighetscenter är en religiöst och partipolitiskt obunden ideell förening som driver en antidiskrimineringsbyrå. Vi arbetar för människors lika rättigheter och mot diskriminering. Vi arbetar utifrån diskrimineringslagstiftningen och har ett normkritiskt, intersektionellt perspektiv på frågor kring diskriminering och makt. Föreningen har drivit verksamheten sedan starten 2006.

Rättighetscenter verkar för att individen blir väl förtrogen med sina rättigheter samt de demokratiska pelarna som vårt samhälle vilar på.

Vi arbetar med:

- Kostnadsfri juridisk rådgivning och stöd till personer som känner sig diskriminerade
- Information och utbildning om diskriminering och diskrimineringslagstiftningen
- Påverkansarbete som rör mänskliga rättigheter och antidiskrimineringsarbete

Örebro Rättighetscenters juridiska rådgivning

Det är inte alltid lätt att veta vad som är diskriminering och inte. Hos oss kan du kostnadsfritt få råd, stöd och information om du känner dig kränkt, diskriminerad eller orättvist behandlad på grund av kön, könsidentitet eller -uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Vi har tystnadsplikt och omfattas inte av offentlighetsprincipen.

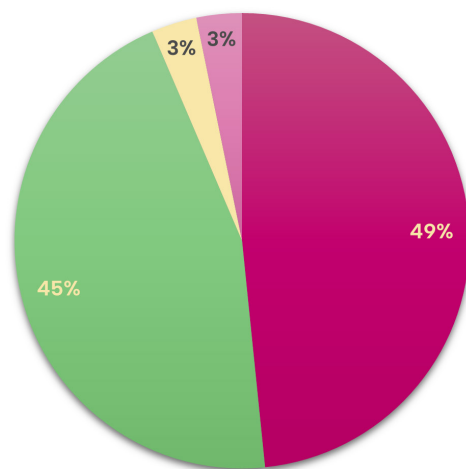
Örebro Rättighetscenter arbetar för att den som utsatts för diskriminering ska få upprättelse. Vi tydliggör vad som är diskriminering enligt lagstiftningen och vad vi kan göra i enskilda fall. Vi lyssnar och kan hjälpa till att kontakta den som har diskriminerat, medla, ingå förlikning eller anmäla till Diskrimineringsombudsmannen. En anmälan till oss kan leda till olika typer av lösningar. Det kan exempelvis handla om en ursäkt från motpartens sida, diskrimineringsersättning, utbildning från Örebro Rättighetscenter i diskrimineringsfrågor eller hjälp med att anmäla till andra instanser.

Ärendestatistik 2023

I detta avsnitt redovisas ärendestatistik under året. År 2023 var antalet totalt inkomna ärenden 143. Dessa ärenden delas in i rådgivnings- respektive utredningsärenden. Rådgivningsärenden är ärenden som avslutas efter att juridisk rådgivning getts. Totalt har 112 rådgivningsärenden inkommit.

Utredningsärenden är ärenden som kräver olika former av insatser, alltifrån olika rättsutredningar, samförståndslösningar, anmälningar och förlikningar. Byrån har handlagt 31 utredningsärenden. Det är dessa ärenden som nedan redogörs för. Vid en åldersfördelning står minderåriga för 55 procent av de inkomna ärendena. Det är vårdnadshavaren som anmäler. Åldersgruppen 18-30 står för 23 procent och 31-40 för 13 procent. Åldersgrupperna Okänt står för 6 procent samt 41-50 för 3 procent.

Vid en fördelning i sektorer av de inkomna utredningsärendena står kommunal för 65 procent och privat sektor för 23 procent. 6 procent vardera är riktade mot stat och regionen.

■ Män ■ Kvinnor ■ Transidentitet ■ Organisation

Diagram 1. Könsfördelningen av utredningsärenden

Diskrimineringsgrunderna

Anmälning per diskrimineringsgrund under 2023

Diskrimineringsgrunder	Antal
Etnisk tillhörighet	18
Sexuell läggning	–
Kön	–
Religion och annan trosuppfattning	–
Ålder	–
Funktionsnedsättning	13
Könsidentitet eller -uttryck	–
Övrigt (omfattas ej av diskrimineringslagstiftning, hänvisas till andra instanser)	112
Totalt	143

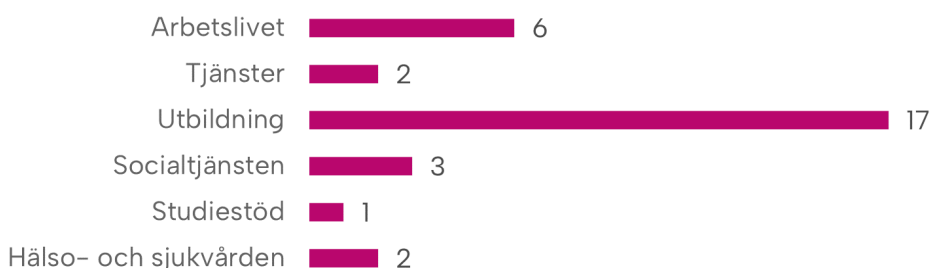
Tabell 2. Ärenden fördelade efter diskrimineringsgrund

Etnisk tillhörighet och funktionsnedsättning är de diskrimineringsgrunderna som har föranlett flest anmälningar till byrån under 2023. Anmälningarna handlar främst om samhällsområdena arbetsliv och utbildning.

Samhällsområden

Anmälningar inom samhällsområdet utbildning dominerar och är riktade mot grundskoleutbildningsanordnare. Anmälningar till oss vittnar om stor utsatthet bland elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning NPF, bland annat ADHD och autism.

Eleverna får inte det stöd i skolan eller nekas tillgång till skolan och undervisning som de har rätt till. Detta leder till stora och allvarliga konsekvenser för de berörda eleverna såsom psykisk ohälsa, lång frånvaro och bristande skolresultat vanligast. Den största andelen av anmälningar rör elever i mellanstadiet. Majoriteten av anmälningar rör pojkar än flickor.

Figur 3. Totalt antal ärenden fördelade i samhällsområde

Orsak till anmälningar mot arbetsgivare rör framför allt arbetsgivarens underlåtenhet att utreda trakasserier på arbetsplatsen och osakliga uppsägningar. Kategorin tjänster handlar om diskriminering i kollektivtrafik.

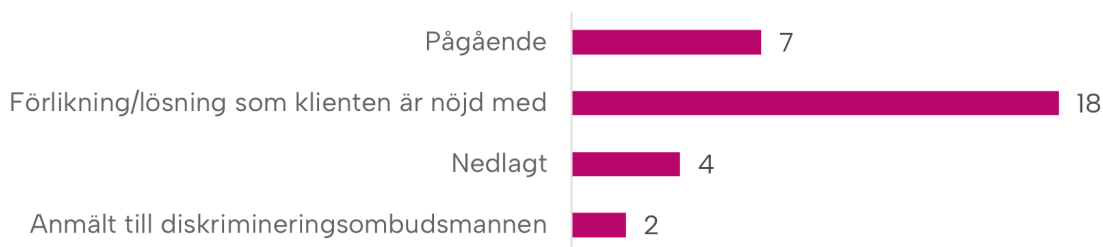
Ärendekategorin socialtjänsten handlar om diskriminering pga. etnisk tillhörighet i socialtjänstens familjehemsutredning samt kommunicering av individbeslut. Anmälan hälso- och sjukvård handlar om asylsökandes rätt till vård och studiestöd gäller myndighetens handläggning av ärendet.

Resultatet av den juridiska ärendehantering

När Rättighetscenter får in ett ärende görs alltid en utredning för att se om ärendet omfattas av diskrimineringslagen samt om det finns bevisning i det aktuella fallet. Hur vi därefter går vidare beror på typen av ärende och anmälarens önskemål. Målet är att nå överenskommelse med alla inblandade parter då det ger bäst resultat i längden. Att ett ärende har lösts innebär

till exempel att en förlikning har nåtts där anmälaren har fått diskrimineringsersättning eller rätt till utbildning, eller att anmälaren har fått upprättelse på annat sätt genom att kritik har riktats mot den verksamhet som anmälts eller en ursäkt har framförts.

Av de 31 inkomna utredningsärendena har 18 avslutats genom att byrån för klientens räkning ingått en förlikning med motpart eller nått en annan för klienten tillfredställande lösning. I flertal anmälningar som rör skolan har eleverna fått sina rättigheter tillgodosedda. I ärendet gällande tjänster har motparten bett om ursäkt och vidtagit åtgärder.

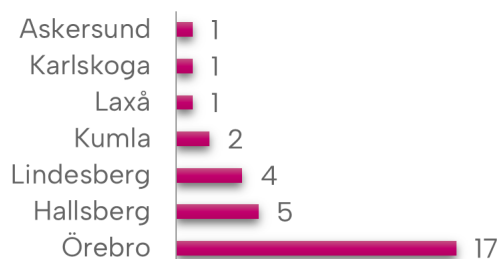

Figur 4. Antalet ärenden fördelat i lösning

Byrån har avslutat fyra ärenden utan vidare åtgärd med anledning att klienten var okontaktbar och/eller att bevisning saknas. Två ärenden har anmälts till Diskrimineringsombudsmannen och sju ärenden är pågående.

Geografisk fördelning

Vid en uppdelning av de inkomna utredningsärendena går det att utläsa att hela 17 av de 31 kommer från Örebro kommun.

Figur 5. Ärenden uppdelade i geografiskt område

Avslutande ord

Under 2024 kommer Örebro Rättighetscenter fortsätta erbjuda kostnadsfri juridisk rådgivning till den som upplevt sig diskriminerad eller orättvist behandlad. Har du blivit utsatt för diskriminering? Kontakta Örebro Rättighetscenter för kostnadsfri juridisk rådgivning.

Vår juridiska rådgivning är öppen måndagar-onsdagar 09:00-16:00. Under dessa tider går det bra att ringa eller komma till vårt kansli för drop-in.

Örebro Rättighetscenter är också experter på hur olika aktörer kan motverka och förebygga diskriminering. Har du frågor om eller vill veta mer om hur du kan arbeta främjande och förebyggande mot diskriminering och forma en verksamhet med lika rättigheter och möjligheter för alla? Tveka inte att kontakta oss.

